

Huiszwaluwen (Delichon urbica) in de Kempen in 2010

Wim Deeben

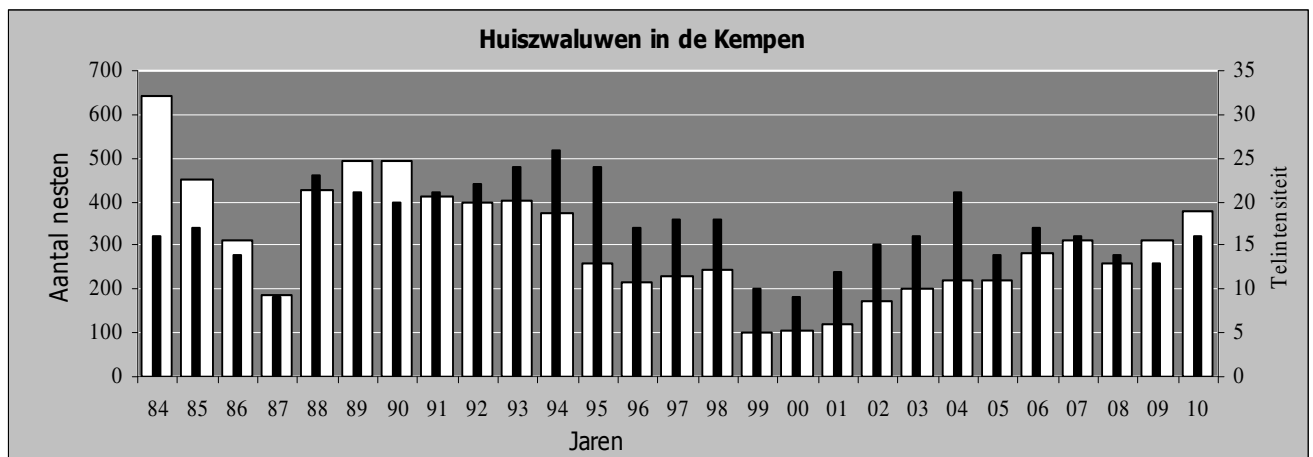

Foto: Wim Deeben

In 2010 zijn er in de Kempen weer huiszwaluwen geteld. Ten opzichte van het overzicht van 2009 is er een verandering. In Hoogeloon zijn de gegevens vanaf 2002 achterhaald. Gezien de uitgestrektheid van de Kempen is het wederom jammer dat er al jaren vele open plekken zijn, waar waarschijnlijk ook huiszwaluwen broeden!

Overzicht 1984 tot en met 2010

In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen zevenentwintig jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Deze staat voor het aantal plaatsen waar de huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar. In grafiek 1 zijn deze resultaten weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit.

▲ Grafiek 1. Aantal nesten van de huiszwaluw in de Kempen (witte balk) en het aantal plaatsen waar geteld is (zwarte balk) in de periode 1984-2010

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Acht	--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	26	26	27	--	--	--	5	28	27	--	46	50	--	--	33
Bergeijk	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	4	4	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Bladel	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	1	--	--	--	--	--	
Breugel	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	--	--
Budel	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	16	11	7	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Budel Dorplein	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	--	--	13	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Budel Schoot	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Casteren	27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	
Eindhoven	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	24	20	21	6	3	3	20	7	4	6	4	4	3	--	2
Geldrop	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	17	20	16	14	--	8	5	11	10	20	23	29	34	46	59
Hapert	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6	--	--	--	--	--	--	--	0	--	6	13	--	--	--	3
Heeze	1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	13	8	14	20	26	21	26	27	19	22	18	35	34	59	51
Hoogeloon	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--	--	--	--	--	--	--	20	20	20	30	30	30	30	30	45
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	--	--	--	--	
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	
Leende	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	5	6	2	0	0	0	2	1	3	5	10	7	9	14	20
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	33	32	53	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Luyksgestel	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	8	9	10	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Maarheeze	--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31	--	--	33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Nuenen	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	7	14	25	15	13	
Reusel	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	11	3	3	2	2	0	1	2	1	1	2	--	--	--	
Soerendonk	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--	--	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Steensel	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	9	8	5	3	1	2	2	0	0	2	1	3	0	1	4
Sterksel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--	--	--	19	18	21	19	22	18	23	21	17	18	22	23	16
Veldhoven (de Run)	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	17	25	32	28	33	16	17	19	23	47	53	50	52	53	65
Veldhoven (Boerenbond)	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	13	6	6	11	18	23	21	23	17	22	21	17	23	14	18
Waalre	40	--	29	--	--	21	33	30	32	25	--	10	6	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Weebosch	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	2	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Westerhoven	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	12	8	12	--	--	23	25	31	30	38	19	24	16	47	40
Wintelre	--	--	--	--	0	--	--	--	--	8	10	--	--	--	--	--	--	--	--	9	32	--	21	17	8	5	8
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	2	4	2	4	3	5	1	2	3	3
Totaal:	644	450	314	186	427	493	493	410	398	404	375	261	217	232	243	103	105	118	172	200	219	221	283	312	258	311	381
Telintensiteit:	16	17	14	9	23	21	20	21	22	24	26	24	17	18	18	10	9	12	15	16	21	14	17	16	14	13	16

▲ Tabel 1. Overzicht van de getelde huiszwaluwnesten in de Kempen van 1984 – 2010

Bespreking per plaats

Acht, is na twee jaar weer geteld, met een flinke achteruitgang.

Bladel, niet geteld.

Breugel, niet geteld.

Casteren, stabiel gebleven.

Duizel, niet geteld.

Eindhoven, weer geteld.

Geldrop, ondanks de versterking die er plaats heeft gevonden een mooie toename.

Hapert, is na twee jaar weer geteld, een flinke achteruitgang t.o.v. 2007.

Heeze, kleine achteruitgang.

Hoogeloon, flinke toename.

Knegsel, niet geteld.

Lage Mierde, niet geteld.

Leende, mooie toename.

Oerle, wederom een afname.

Reusel, niet geteld.

Steensel, Na jaren van schommelingen een mooie toename.

Sterksel, na de opleving van 2008 en 2009 weer een achteruitgang.

Veldhoven (de Run), mooie toename.

Veldhoven (Boerenbond) na de afname van 2008 weer een toename.

Westerhoven, na de opleving van 2009 weer een afname.

Wintelre, lichte toename.

Zandoerle, stabiel gebleven.

Nestplaatsen in het buitengebied

Tabel 2 geeft het verloop van het aantal nesten van huiszwaluwen weer.

Plaats \ Jaar	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	20	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Achelse Kluis / Achelseweg	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	26	11	9	15	26	50	38	17	13	18	18	17	3	3	4	5	
Aanschotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	5	22	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	3	
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Leenderstrijp boerderij Paaldijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	5	--	--	31	27	28	29	24	17	26	27	28	21	
De Ruijter van Steveninck kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7	--	6	--	--	--	--	--	--	18	25	36	44	34	5	5
Tuinder Oirschotsedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	7	
Wintelre, Boerderij de Haas	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21	10	15	6	11	
Leende, Valkenswaardseweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	5	5	37	51	35	60	68	70	70	51	43	40	
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	0	0	0	0	0	--	--	--	--	
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10	10	10	16	20	20	20	27	38	38	
Leende/Maarheeze, Ulkendonken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	5	6	8	11	12	15	15	15	
Leende Maarhezerweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	5	6	2	8	8	12	13	11	11	
Sterksel, Turfweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	27	19	13	16	13	15	13	4	4	0	0	
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Reusel, Schepersweijer	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	32	32	--	--	--	--	
Totaal:	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	70	48	43	84	61	80	144	124	108	168	208	244	205	185	163	156	

▲ Tabel 2. Aantal huiszwaluwen op enkele plaatsen in het buitengebied

Bespreking per plaats

De Achelse Kluis en Achelseweg, Achelseweg licht toename, de aantallen van De Achelse kluis zijn niet bekend.

Leende, Strijperdijk, wederom geen broedgeval.

Aanschotse beemden, in de nieuwbouwwijk na jaren een lichte toename.

Leende, Strijpsestraat, stabiel gebleven.

Leenderstrijp, boerderij Paaldijk, afname.

Leende, Ulkendonken, stabiel gebleven.

De Ruijter van Steveninck kazerne, stabiel gebleven.

Leende, Maarhezerweg, lichte afname.

Tuiner Oirschotsedijk, stabiel gebleven.

Sterksel, Turfweg, doordat het erf een verboden terrein is, géén juiste weergave van de aantallen.

Wintelre, Boerderij de Haas, flinke toename.

Sterksel, Ronde bleek, wederom geen broedgeval.

Leende, Valkenswaardseweg, stabiel gebleven.

Reusel, Schepersweijer, niet geteld.

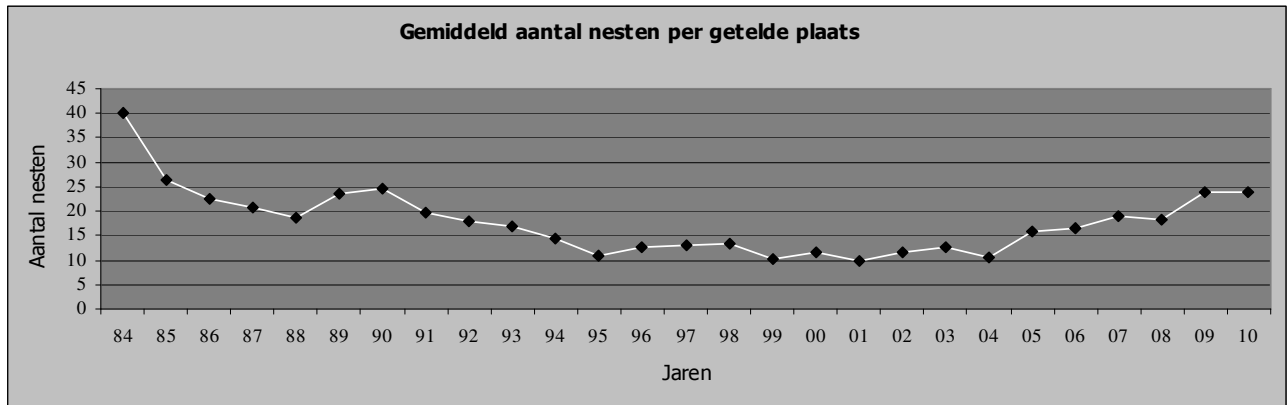

Foto: Wim Deeben

Discussie

Het gaat al jaren slecht met de huiswaluw. In de tabellen is dat duidelijk te zien. Het jaar 2010 lijkt een jaar van verdere achteruitgang. De telintensiteit is gelijk gebleven dit doordat er twee dorpen weer zijn geteld!

Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In grafiek 2 wordt dat nog eens geïllustreerd aan de hand van het aantal nesten per getelde plaats. Het aantal is min of meer onafhankelijk van de telintensiteit.

▲ Grafiek 2. Gemiddeld aantal nesten van de huiswaluw per getelde plaats in de Kempen in de periode 1984-2010

Aandachtgebieden

In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2011 wordt wederom aan de tellers de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtgebieden die van belang zijn voor de Huiswaluw:

1. bouwmaterialen in de omtrek aanwezig;
2. afsteken van nesten;
3. overstekken in donkere kleuren geschilderd;
4. wat is er in de omgeving veranderd. ■

Dankwoord: Het team huiswaluw-tellers bestond dit jaar uit de volgende personen: **Toos Deeben, Frans Hijnen, Rien Kelders, Cees van Rooij, Piet Wuijts, Bert van Herk, Wil de Veer, Mart van de Broek, Piet van Happen, Geert Engels, Roel Winters, Geert Sanders, Guus Nas en Mark Sloendregt.**

Literatuur

- Veenhuizen, W.** 1997. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1996. *Blauwe Klauwier* 23(4): 114-116.
- Veenhuizen, W.** 1998. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1997. *Blauwe Klauwier* 24(2): 27-29.
- Veenhuizen, W.** 1999. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1998. *Blauwe Klauwier* 25(1): 5-7.
- Deeben, W.** 2002. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2001. *Blauwe Klauwier* 28(1): 1-3.
- Deeben, W.** 2003. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2002. *Blauwe Klauwier* 29(2): 13-16.
- Deeben, W.** 2004. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2003. *Blauwe Klauwier* 30(1): 1-4.
- Deeben, W.** 2005. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2004. *Blauwe Klauwier* 31(1): 11-14.
- Deeben, W.** 2006. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2005. *Blauwe Klauwier* 32(2): 9-14.
- Deeben, W.** 2007. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2006. *Blauwe Klauwier* 33(1): 20-26.
- Deeben, W.** 2008. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2007. *Blauwe Klauwier* 34(2): 25-31.
- Deeben, W.** 2009. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2008. *Blauwe Klauwier* 35(1): 27-33.
- Deeben, W.** 2010. De Huiswaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2009. *Blauwe Klauwier* 36(1): 27-33.